

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII – KLASA VI

I. Przedmiotowe Zasady Oceniania są zgodne z

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 843),
Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 357) z późniejszymi zmianami.
2. Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania obowiązującymi w Szkole Podstawowej Nr 18 im. Orła Białego w Olsztynie (zapis w statucie szkoły)

II. Cele oceniania

1. Podanie informacji uczniowi o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego postępach w tym zakresie.
2. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu.
3. Pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.
4. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz o specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Ustaleniu rocznej ocenie klasyfikacyjnej i sprawdzenie stopnia przygotowania ucznia do dalszego etapu kształcenia.

III. Przedmiotem oceny są:

1. Wiadomości
2. Umiejętności
3. Postawa (aktywność)

IV. Metody oceniania oraz narzędzia sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia.

1. Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:
  - a) prace klasowe min. 1 w okresie,
  - b) sprawdziany min. 1 w okresie
  - c) odpowiedzi ustne lub kartkówki min. 1 w okresie
  - d) prace domowe min. 1 w okresie
  - e) aktywność na lekcji min 1 w okresie
  - f) projekt edukacyjny-chętni uczniowie
2. Aktywność i praca na lekcjach może być oceniana za pomocą plusów i minusów
  - 6 plusów -celujący
  - 5 plusów -bardzo dobry
  - 4 plusów -dobry
  - 3 plusów – dostateczny
  - 2 plusy -dopuszczający
  - 3 minusy –niedostateczny

V. Zasady organizowania lekcji powtórzeniowych, przeprowadzania prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek oraz terminy ich oddawania.

1. Prace klasowe i sprawdziany są **obowiązkowe** do napisania.

2. Praca klasowa jest przewidziana po zakończeniu każdego działu lub części obszernego działu. Na syntezę (powtórzenie) materiału przewiduje się godzinę lekcyjną.
3. W trakcie każdego półrocza, po I półroczu lub po roku mogą być przeprowadzone dodatkowe sprawdziany umiejętności określające stopień opanowania przez uczniów wymagań edukacyjnych lub określonych standardów egzaminacyjnych.
4. Wszystkie prace pisemne z wyjątkiem kartkówek zapowiadane są i uzgadniane z uczniami z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel ma obowiązek podać uczniowi zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności (nie dotyczy kartkówek).
5. Krótkie kartkówki mogą obejmować zakres materiału z trzech ostatnich lekcji i nie muszą być przez nauczyciela zapowiadane. Mogą również dotyczyć materiału przerabianego na bieżącej lekcji. Inne sprawdziany badające określone umiejętności bądź wiadomości obejmujące materiał z więcej niż 3 ostatnich lekcji muszą być zapowiedziane.
6. Prace klasowe są sprawdzone w ciągu dwóch tygodni, a sprawdziany, testy w ciągu tygodnia.
7. Uczeń, który z przyczyn losowych nie mógł przystąpić do wcześniej zapowiedzianej pracy klasowej lub sprawdzianu, zobowiązany jest na pierwszych zajęciach po powrocie do szkoły uzgodnić z nauczycielem termin pracy pisemnej, ale nie późniejszy niż 14 dni od powrotu.
8. Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki uczeń pisze samodzielnie. W przypadku, kiedy uczeń pisze je niesamodzielnie wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

VI. Kryteria i zasady oceniania, sposób dokumentowania oraz powiadamiania rodziców.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Ocena śródroczna uwzględnia osiągnięcia edukacyjne zdobyte przez ucznia w I półroczu.
3. Ocena roczna uwzględnia osiągnięcia edukacyjne ucznia zdobyte w ciągu całego roku.
4. Tydzień (7 dni) przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel jest zobowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego ocenie śródrocznej (rocznej).
5. Wszystkie formy aktywności ucznia oceniane są w skali stopniowej.
6. Punkty uzyskane z prac klasowych i sprawdzianów przeliczane są na stopnie wg niżej podanej skali:

0% - 30%	niedostateczny
31% - 50%	dopuszczający
51% - 74%	dostateczny
75% - 89%	dobry
90% - 95%	bardzo dobry
96% - 100%	celujący

W przypadku kiedy uczeń nie przystąpi do obowiązkowego sprawdzianu, pracy klasowej w miejscu oceny pojawi się symbol „-” a do średniej ważonej zostanie policzone z wagą zero.

7. Przed zakończeniem klasyfikacji śródrocznej, rocznej nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych. W uzasadnionych losowych przypadkach nauczyciel może wyrazić zgodę na pisanie przez ucznia dodatkowego sprawdzianu.

8. Oceny śródroczne i roczne ustala się na podstawie oceny ważonej, która jest ilorazem sumy poszczególnych ocen, przez liczbę wszystkich ocen cząstkowych:

waga 4 – praca klasowa, zajęcie wysokich miejsc w konkursach

waga 3 – sprawdzian, projekt

waga 2 - odpowiedź ustna, kartkówka

waga 1 – praca domowa, aktywność

9. Ustala się ocenę śródroczną i roczną (końcową) według wyliczonej oceny ważonej:

5,50 – 6,00	celujący
4,66 - 5,49	bardzo dobry
3,68 – 4,65	dobry
2,68 - 3,67	dostateczny
1,51 – 2,67	dopuszczający
1,00– 1,50	niedostateczny

10. Stopień wystawiany jest zgodnie z matematyczną zasadą zaokrąglania ułamków dziesiętnych do całości.

11. Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji geografii w okresie i nie ma możliwości ustalenia oceny okresowej lub rocznej, może być nieklasyfikowany z przedmiotu.

12. Ocena niedostateczna, ustalona przez nauczyciela na koniec roku szkolnego, może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego z przedmiotu.

VII. Informacja zwrotna

Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).

- a) Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz (ustny lub pisemny) do każdej wystawionej oceny.
- b) Uczeń ma możliwość otrzymania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny.
- c) Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczniów (poza kartkówkami) są złożone u nauczyciela.
- d) Podczas zebrań z rodzicami, konsultacji lub indywidualnych rozmów nauczyciel przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom):
  - Informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce ucznia.
  - Dostarcza informacji o trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
  - Przekazuje wskazówki do pracy z uczniem.
  - Potwierdzeniem przyjęcia informacji od nauczyciela powinien być podpis

- rodziców (prawnych opiekunów).
- e) Nauczyciel wpisuje oceny do elektronicznego dziennika lekcyjnego.
  - f) Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.
  - g) Nauczyciel informuje pedagoga szkolnego o sytuacjach wymagających jego interwencji.

VIII. Zasady poprawiania ocen.

Uczeń ma prawo do poprawy otrzymanej oceny niedostatecznej, dopuszczającej i dostatecznej - ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika lekcyjnego. Ocena poprawiana zastępuje pierwszą ocenę. Poprawa sprawdzianu odbywa się w ciągu dwóch tygodni od daty wstawienia ocen. Poprawę może uczeń pisać tylko raz. Odbywa się ona poza zajęciami w uzgodnieniu terminu z nauczycielem.

IX. Warunki i tryb uzyskiwania wyższych niż przewidywane roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych.

1. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen cząstkowych jest równa ocenie, o którą się ubiega lub jest od niej wyższa.
2. Uczeń nie może ubiegać się o ocenę celującą, ponieważ jej uzyskanie regulują oddzielne zapisy Statutu.
3. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
  - a. frekwencja na zajęciach nie jest niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby),
  - b. wszystkie nieobecności na zajęciach są usprawiedliwione,
  - c. przystąpienie do wszystkich przewidzianych prac klasowych, sprawdzianów i prac pisemnych,
  - d. uzyskanie ze wszystkich prac klasowych, sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna), również w trybie poprawy ocen niedostatecznych,
  - e. skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym konsultacji indywidualnych i prac dodatkowych.
4. Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemną prośbą w formie podania do wychowawcy klasy, w ciągu 7 dni od poinformowania o przewidywanej ocenie rocznej. W podaniu należy podać uzasadnienie. Wnioski bez uzasadnienia nie będą rozpatrywane.
5. Nauczyciel wspólnie z wychowawcą sprawdza spełnienie wymogów zawartych w pkt.1 i pkt.2 W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków prośba ucznia zostaje odrzucona, a przyczyna odrzucenia zostaje odnotowana przez wychowawcę na podaniu przekazana uczniowi/rodzicom (prawym opiekunom).
6. Nauczyciel uzgadnia z uczniem termin pracy sprawdzającej, który musi nastąpić nie później niż 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnej Rady Pedagogicznej.
7. W przypadku nie przystąpienia ucznia do sprawdzianu w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci on prawo do ubiegania się o podwyższenie oceny.
8. Praca sprawdzająca ma formę pisemną.
9. Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń. Prace sprawdza i ocenia nauczyciel uczący w danej klasie.

10. Na podstawie ocenionej pracy nauczyciel podwyższa ocenę, jeśli uczeń uzyskał minimum 90% punktów możliwych do uzyskania lub pozostawia wcześniej ustaloną ocenę, jeśli warunki jej podwyższenia nie zostały spełnione.

X. Kontrakt między nauczycielem i uczniem.

1. Po dłuższej nieobecności w szkole uczeń ma prawo nie być oceniany przez 3 dni od powrotu do szkoły (nie dotyczy prac klasowych zapowiedzianych w czasie obecności ucznia w szkole).
2. Uczniowi, który notorycznie unika zapowiedzianych prac pisemnych lub nie usprawiedliwi zaraz po przyjsciu do szkoły jednodniowej nieobecności w dniu klasówki (sprawdzianu) nauczyciel ma prawo zlecić pisanie pracy zaraz w pierwszym dniu po przyjsciu do szkoły lub w dowolnie innym terminie ustalonym przez siebie, bez porozumienia z uczniem.
3. Uczeń ma prawo do jednokrotnego w ciągu półrocza zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji. Fakt ten należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji. Niewykorzystane zgłoszenia nie przenoszą się na drugie półrocze.
4. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się: brak pracy domowej, brak zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń, nie gotowość do odpowiedzi, brak niezbędnych przyborów (o przyniesienie których prosił nauczyciel). Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie do lekcji, nie jest pytany, ale ma obowiązek uczestniczyć w lekcji.
5. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde kolejne nieprzygotowanie się do lekcji ocenę niedostateczną. Uczeń nie otrzymuje minusa, gdy przed lekcją zgłosił, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak pokazać pisemne próby rozwiązania zadań lub przykładów oraz wykonał inne zadanie zastępcze.
6. Uczeń, który jest nieobecny 1 dzień w szkole ma obowiązek nadrobić na następną lekcję realizowany w tym czasie materiał programowy oraz uzupełnić notatki w zeszycie przedmiotowym. W przypadku dłuższej nieobecności ucznia w szkole termin nadrobienia zaległości i uzupełnienia notatek w zeszycie uzgadniany jest indywidualnie z nauczycielem.
7. Przy ocenianiu ucznia z trudnościami w uczeniu się lub problemami zdrowotnymi nauczyciel ma obowiązek uwzględnić wskazówki pedagoga i psychologa szkolnego oraz zalecenia dotyczące wymagań edukacyjnych w stosunku do danego ucznia określone w opinii Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej.
8. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, w którym ma zapisywać notatki na każdej lekcji w pełnym brzmieniu, bez skrótów myślowych dokonywanych samodzielnie. Zeszyt ma być prowadzony estetycznie, przy każdym temacie lekcji powinien umieścić datę jej przeprowadzenia.

X . Wymagania edukacyjne

celujący

Otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania;
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania;
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach geograficznych ,
- operuje wiedzą obejmującą cały program nauczania w danej klasie,

- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje prace dodatkowe

bardzo dobry

Otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy np. atlasów, wykresów, tablic, rocznika statystycznego, diagramów, map,
- interpretuje zjawiska geograficzne
- bezbłędnie posługiwać się pojęciami geograficznymi,
- wykazuje się rzetelną pracą na lekcji i prawidłowo rozwiązuje prace domowe

dobry

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania, a także potrafi:

- poprawnie stosować wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- korzystać z atlasów, wykresów, tablic geograficznych i innych źródeł wiedzy,
- poprawnie posługiwać się terminologią geograficzną
- sumiennie pracuje na lekcji i właściwie wykonuje prace domowe.

dostateczny

Otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- poprawne stosowanie wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela typowych zadań i problemów;
- korzystanie z pomocą nauczyciela z takich źródeł wiedzy jak: , wykresy, tabele
- z pomocą nauczyciela orientuję mapę
- poprawne rozwiązywanie prac domowych i właściwą pracę na lekcji

dopuszczający

Otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- rozwiązywać z pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,;
- udzielać odpowiedzi z pomocą nauczyciela.

niedostateczny

Otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z podstawy programowej oraz:

- nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna pojęć geograficznych,
- nie potrafi wyjaśnić najprostszych zjawisk geograficznych nawet z pomocą nauczyciela;
- nie potrafi posługiwać się mapą,
- braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy.

XI. Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania

PZO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie cyklu edukacyjnego.

XII. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Współrzędne geograficzne				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna</i>, <i>szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa</i>, <i>rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od najbliższej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> określa czas trwania ruchu obrotowego demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli wymienia daty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda</i>, <i>planeta</i>, <i>planetoida</i>, <i>meteor</i>, <i>meteoryt</i>, <i>kometa</i> podaje różnicę między gwiazdą a planetą wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji omawia przebieg linii zmiany daty przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę Układu Słonecznego wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych wyказuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wyказuje związek między

rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi				ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej • wymienia główne języki i religie występujące w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej • wymienia przyczyny migracji Ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej

<p>Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy 	<p>krajobrazu wielkomiejskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów 	<p>podstawie map</p>		<p>imigracji do Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
--	--	----------------------	--	--

4. Gospodarka Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania i funkcje rolnictwa wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier wymienia zadania i funkcje przemysłu wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji podaje przykłady działań nowoczesnego przemysłu we Francji wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
--	--	---	--	---

5. Sąsiedzi Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne działy przetwórstwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie przemysłu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne kierunki zmian przemysłu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ sektora
---	--	--	---	--

<p>przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw wskazuje na mapie sąsiadów Polski wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>w niemieckiej gospodarce</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<p>zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji omawia znaczenie usług w Rosji charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii</p> <ul style="list-style-type: none"> udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
---	--	--	---	---

XIII. Dostosowania dla uczniów z orzeczeniami lub opiniami oraz sposób postępowania z uczniami o specyficznych trudnościach w nauce (dysleksja, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia, Zespół Aspergera) :

Nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniem na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, w szczególności poprzez dostosowanie wymagań edukacyjnych, do

indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z ustaleniami zawartymi w karcie indywidualnych potrzeb ucznia oraz planie działań naprawczych.

W stosunku wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Dyskalkulia:

Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przedstawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że dziecko nie rozumie zagadnienia.

Dostosowanie wymagań będzie więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny - wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.

Dysgrafia:

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.

Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności rysunków, estetyki wykonanych konstrukcji geometrycznych, a jedynie ich poprawność.

Dysleksja:

Dostosowanie wymagań w zakresie formy, to krótkie i proste polecenia, czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych, poleceń., uwzględnienie trudności z orientacji na mapie, Inne rodzaje dysfunkcji – ocenianie zgodnie ze wskazaniem poradni.

Zespół Aspergera na klasówkach, sprawdzianach (szczególnie jeśli zapisano to w zaleceniach) ograniczenie ilości zadań, podzielić zadanie na etapy wydłużyć czas zadań pytania pomocnicze. Podawanie poleceń w prostszej formie, unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu, unikanie pytań problemowych.

Inne rodzaje dysfunkcji – ocenianie zgodnie ze wskazaniem poradni.

ANEKS DO PRZEDMIOTOWYCH ZASAD OCENIANIA Z GEOGRAFII powodowany pandemią koronawirusa

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w okresie jego obowiązywania wprowadza się następujące zasady oceniania z geografii

1. Rodzaj i częstotliwość zadawanych prac ustala nauczyciel.
2. Zadania będą dostosowane do możliwości ucznia.
3. Uczeń jest zobowiązany do wykonania prac w określonym przez nauczyciela terminie.

Systematyczność ucznia tj. terminowe oddawanie prac może być dodatkowo nagradzane przez nauczyciela plusem, natomiast nie wywiązanie się ucznia w terminie – minusem.

4. Nauczyciel może ocenić także zaangażowanie ucznia, stosując zasady jak przy ocenie aktywności podczas zajęć.

5. Nie przekazanie nauczycielowi wykonanego zadania, będzie uznane za brak pracy domowej.
6. W przypadku problemów technicznych ucznia z pozyskaniem materiałów (brak dostępu do komputera, internetu) formy przekazywania materiałów będzie indywidualnie ustalany przez nauczyciela danego przedmiotu z rodzicami ucznia.
7. Przewiduje się pisanie prac klasowych i testów online.